

KORSETS BAKGRUNN - VEIEN TIL KORSET OG KORSETS ANSTØT

1) VEIEN TIL KORSET

Jesus ble dømt til døden først av det religiøse lederskapet i Jerusalem og deretter av Pontius Pilatus. Bak dette lå det to ulike perspektiv:

a) Det religiøse perspektivet

Det er verdt å understreke at det ikke var det jødiske folket men en gruppe religiøse ledere i Jerusalem som dømte Jesus til døden av religiøse årsaker. Jesus var stadig i konflikt med det religiøse lederskapet (de skriftlærde og fariseerne) og det var en del konfliktområder som stadig gikk igjen:

Jesus manglet formell utdanning og teologisk kompetanse

Det var mange som gikk rundt som lærere / rabbier i Jesu samtid og hadde en disippelflokk rundt seg som de underviste. Men for å kunne gjøre dette var det påkrevd med en formell kompetanse som Jesus manglet. Jesus var en ulære lekmann uten noen utdanning.

Joh 7, 14-15 Mark 6, 2-3

Jesus gjorde krav på den absolutte sannhet og den øverste autoritet

Jesus talte med en autoritet som ikke engang profetene i GT hadde gjort krav på. "Dere har hørt det er sagt, men JEG sier dere ...". Dette var en voldsom provokasjon på de som forsvarte jødedommen slik den var overlevert fra fedrene. *Matt 5, 21- 44 m.fl.*

I tillegg gjorde Jesus noe som bare Gud kan gjøre, han tilsa syndenes forlatelse til mennesker. Med det gjør Jesus krav på å være Gud, noe som for jødene var gudsbespottelse. Det var dødsstraff i moseloven for å spotte Gud.

Luk 7:48 Matt 9,2 f.f. Mark2, 5-9 Lukas 5, 20 – 23 Joh 10, 30-31 3M 24:16

Jesus hadde bordfellesskap med tollere og syndere

Jesus hadde omgang med de utstøtte i samfunnet noe som var uakseptabelt for en religiøs leder.

Mark 2,16 Luk 7,34 f.f. 11,37 f.f. 15,2 19,7

Jesus hadde et frigjort forhold til sabbaten

Gjennom århundrene hadde de jødiske tradisjonene laget mange regler og bud om hva som var tillatt på sabbaten og ikke. Jesus levde etter det opprinnelige sabbatsbudet (slik vi finner det i de 10 bud) men han holdt ikke de mange menneskebudene som gjaldt denne dagen. De fleste av konfrontasjonene mellom Jesus og de religiøse lederne gjaldt nettopp sabbaten. Underlig nok blir ikke dette brukt som argument når Jesus stilles frem for det høye råd, noe som kan tyde på at de religiøse lederne ikke kunne argumentere overbevisende med Jesus om dette.

Mark 2,24 Mark 3, 2-6 Mark 7, 8-9 Luk 6,11 13,15 Joh 5,16 9,16 m.fl.

Jesus provoserte fariseerne ved å dømme deres gudsliv offentlig

Jesus var svært tydelig i sin tale om måten de religiøse lederne levde på. Et helt kapittel i Bibelen handler om hans ve-rop over fariseerne og de skriftlærde (Matt 23).

"Ve dere, skriftlærde og fariseere Slinger! Ormeynge! Hvordan skal dere unnfly dommen til helvete? 23, 29-33

Jesus forkynte at i og ved han var Guds rike kommet

Det er en stigning i Jesu undervisning om seg selv og Guds rike gjennom de tre årene han virker offentlig som topper seg når han bekrefter for Kaifas at han er Guds sønn. Han gjorde krav på å være Messias, Guds sønn og at han var kommet for å grunnlegge gudsriket på jorden.

Dette ble den siste dråpen som fikk de til å arrestere han og stille han for retten. De fikk ikke vitner som var troverdig nok men med Jesu innrømmelse av at han var Guds sønn hadde de mer enn nok til å felle dødsdommen. Jesu rop på korset om at Gud hadde forlatt han ble for de en endelig bekreftelse på at dødsdommen var korrekt og etter Guds vilje. De hadde dømt en gudsbespøtter til døden og på korset innrømmet Jesus at Gud hadde forlatt han. Slik kunne de rettferdiggjøre sine handlinger.

Joh 10,33 Mark 14, 61-63 Mark 14:55 f.f.

Mark 14,64 Matt 27,46

b) Det politiske perspektivet

Jødene hadde ikke lov å dømme noen til døden, steining var forbudt av romerne. De måtte derfor få den romerske guvernør/prefekt å felle dødsdom. Kaifas (ypperstepresten) og de andre visste at Pilatus ikke var interessert i jødernes religiøse stridsspørsmål. De måtte derfor ha noe annet å anklage Jesus for. De valgte en ren løgn og en grovt manipulert "sannhet".

Løgneren var at Jesus hadde sagt at det ikke skulle betales skatt til keiseren i Roma. Den manipulererte sannheten var at Jesus sa han var jødernes konge. Dette fremstilte Kaifas og de andre som at Jesus ville gjøre væpnet opprør mot romerne. Jesus ble knyttet til "selotene" en gruppe som arbeidet for væpnet opprør. En eller to av Jesu disipler tilhørte denne gruppa (Simon Kananeus og Judas Iskariot). Pilatus nøler med å felle dødsdom over Jesus. Han prøver tre løsninger for å slippe.

- Han sender Jesus til den jødiske kongen Herodes og håper han vil overta saken
- Han prøver å få Jesus frigitt i bytte mot en annen morder (Barabass)
- Han lar Jesus piske i håp om at det er straff nok til å gjøre jødene tilfreds

Kaifas sitt siste trumfkort ovenfor en nølende Pilatus er ren politisk utpressing, hvis ikke Pilatus gjør som de ønsker vil de anklage han for tjenesteforsømmelse og majestefornærmelse/høyforæderi. Dette fører til at Pilatus dømmer Jesus til døden og han bærer derfor det politiske og juridiske ansvaret for Jesu død.

Luk 23:2 Matt 22,21 Joh 19:12-16

2) KORSET I SIN SAMTID

Det er nesten umulig for oss i dag å forstå hvor støtende og vanærende korset var som symbol i Jesu samtid. Jødene kunne henge liket til en som var steinet opp på en påle hvis forbrytelsen var ekstra

grusom (5. Mos 21, 22-23) på korset ble du hengt opp allerede før du var død. Det var en dødsdom som var forbeholdt slaver, geriljasoldater og de mest alvorlig vold og sedelighetsforbrytelser. Det var en grufull måte å dø på og var et symbol på at den dømte var forlatt av samfunnet, venner, familie og Gud. Selv en gravplass ble nektet de som ble korsfestet.

Både kristne og andre omtaler "korstroen" og korsdøden:

- *"den mest vanærende døds måte"* Kirkefader Origines
- *"en pervers form for overtro"* Plinius, romersk historiker
- *"en ytterst skadelig og skammelig overtro"* Tacitus, romersk historiker
- *"sykelig bedrag, meningsløs og kjerringaktig overtro"* Cornelis Fronto romersk taler
- *"en gud som døde i selvbedrag, som ble dømt av dommerne med en rettvise dom og som ble henrettet på den verste døds måte"* et orakel som formidlet et budskap fra guden Apollos

Det var likevel dette skandaløse budskapet de første kristne forkynte med stor kraft for både jøder og hedninger. De visste at her lå kraften til frelse og i "ordet om korset" var hele den kristne tro oppsummert.

1. Kor 1,18

1. Kor 1,23 (anstøt av det greske "skandalon")

Rom 1, 16-18

"Men nå sto en ny religion, kristendommen frem og proklamerte at den eneste sanne Guds preeksistente Sønn, verdens medskaper og frelser hadde åpenbart seg i landsavkroken Galilea. Han var kommet som et medlem av det tvilskomme jødiske folket og hadde lidd døden som en ussel opprører på et kors" Agne Norlander i "Korsets mysterium"

3) HVORFOR VALGTE GUD KORSET?

a) Den ytterste form for alvor og avsky for synden

Det var den maksimale måte Gud kunne understreke sitt avsky mot synden og syndens alvor i datidens samtid. Med korset viser Gud oss hvor alvorlig synden er.

b) Den ytterste form for kjærlighet og omsorg for synderen

Korset er også en måte for Gud å vise oss at det finnes ingen grenser for hans nåde og tilgivelse. Det finnes heller ingen grenser for hvordan Gud kan identifisere seg med menneskets lidelse og fornedrelse. Alt kan tilgis og frelses når en synder søker nåden i Jesus Kristus.

"Når Gud har lidd seg gjennom den forakteligste av alle døds måter og den menneskelige ondskaps verste utslag, finner det ikke noen art av menneskelig ondskap og lidelse som ikke kan overvinnnes og frelses" Agne Norlander

"Det som Gud ikke tok på seg kan ikke frelses" Kirkefader Gregorios av Nasians

Det var til syvende og sist Gud som korsfestet Jesus på grunn av våre synder selv om både de jødiske lederen og Pilatus hadde en viktig rolle. Gud ville at Jesus skulle nå korset for å sone for alle menneskers synd. Veien til korset var bestemt før verden ble skapt for å åpne himmelen for hver den som tror.

"Fra krybben til korset gikk veien for deg, slik åpnet du veien til himlen for meg"

